

Cesta k lepšímu zítřku našeho zemědělství

Široký rozbor úkolů, které leží před námi a vyznačení stěžejních zásad dalšího postupu, jež provedl IX. sjezd komunistické strany Československa ústy svých hlavních představitelů a vynikajících pracovníků, osvětlil i problémy další výstavby našeho zemědělství. Také pro zemědělství platí jako první příkaz směrnic, kterou položil předseda KSČ, prezident republiky Klement Gottwald do čela linie dalšího postupu: plnit a splnit pětiletý plán.

Vstup našeho zemědělství do plánovaného hospodářství nebyl provázen právě šťastnými okolnostmi. Následkem mimořádného sucha v roce 1947 mohl být sklizňový plán splněn v hlavních oborech rostlinné výroby toliko na 48 až 73%. V následujícím roce 1948 se podařilo mimořádným vypětím sil splnit plán u chlebového obilí téměř na 100%, u ječmene na 90%, u ovsa 1% a u cukrovky na 87%. Letos máme naději na sklizeň opravdu bohatou. Nic však se ani na polích, ani lukách nerodí bez práce a ani se bez práce neskldí. Proto bude záležet nejen na pohotovosti všech zemědělců, ale také ostatních vrstev obyvatelstva, aby sklizeň se dále příznivě vyvíjela a dostala se včas a beze škody do stodol.

Naše zemědělství musí však vedle pracovního vypětí dbát i stálého zlepšování svých výrobních metod. V mnohém směru jsme již značně pokročili, ale pořád ještě se v zemědělství mnoho energie spotřebovuje na úkony, které lze vykonat jednodušeji a tudíž i snáze. Naše plánované hospodářství chce poskytnout zemědělcům veškerou pomoc k usnadnění a ulehčení jejich práce. Široký rozvoj mechanizace může se však v zemědělské výrobě uplatnit a prakticky projevit jen tehdy, budou-li dány podmínky k jeho plnému využití. Ministr zemědělství Julius Duriš ve svém referátu na IX. sjezdu KSČ se rozhovořil o nových me-todách v zemědělské výrobě a ukázal na jejich pronikavé výhody. Státní statky postavené na novou organizační základnu stávají se širokým polem pro studium nových směrů v zemědělské výrobě, a to studium, které se bude moci opírat o bohaté praktické zkušenosti. Tak stávají se státní statky zkušebním kamenem pro výstavbu socialistické velkovýroby. Úkoly, které jsou jim přikazovány, nejsou malé, avšak účelnou organizací práce se dají úspěšně zvládnout. Výsledky, které již dnes bylo možno zjistit, svědčí, že jsme na správné cestě. Tak na příklad v plnění jednoho z hlavních úkolů zemědělského plánu v živočišné výrobě se ukázalo, že použitím velkovýkrmů se výkrm vepřů nejen zvyšuje, ale i zlepšuje jakostně. Tak na př. ztráty uhynu-

Týden československo-rumunského přátelství

Ve dnech 12—19. června se koná Týden československo-rumunského přátelství. Je to pro náš lid velká příležitost, aby mohl projevit své city a vztahy k Rumunské lidové republice a k rumunskému lidu. Pojí nás s ním společný boj za svobodu a přátelství, které je zpečetěno krví, prolitou rumunskými vojáky za naše osvobození. Tisíce rumunských vojáků, pronásledujících fašistické nepřátele, tli v naší zemi. Jejich oběť nebyla marná. Přispěli nejen k vítězství nad barbarským nacismem, ale vyoralí také brázdou, z níž vzešlo semě nového, ryzího přátelství mezi našimi národy. Nový vztah se v praxi ukázal nejlépe v roce 1946, kdy Rumunsko bylo postiženo zhubným suchem a kdy náš lid sbírkami a dodávkami potravin, ač sám neměl nazbyt, přispěl strádajícímu rumunskému lidu.

Likvidační panský buržoazie u nás a v Rumunsku byly odstraněny poslední přebrady, které mezi námi byly. Náš a rumunský lid si podalí ruce k přátelské a bratrské spolupráci. Našemu vzájemnému vztahu se dostalo pevného a trvalého základu. Lid obou našich států se pevně rozhodl jít cestou socialismu. Podáváme si ruce, abychom společně překonali překážky, které nám do cesty kladé reakce a imperialistické snahy některých států. A k tomu nás pojí společné, hluboké a ne-

otřesitelné přátelství k velikému Sovětskému svazu, jehož statečná Rudá armáda osvobodila jak náš, tak rumunský lid ze jha fašismu.

Abychom utužili naše přátelství a spolupráci, je nutno abychom se navzájem poznávali. Tomu slouží především Týden přátelství československo-rumunského. V tomto týdnu, jehož heslem je „Rumunsko - československým přátelstvím a spoluprací rychleji k socialismu doma, pevněji k trvalému míru ve světě“ bude uspořádána řada akcí, jichž účelem je, aby vzájemné přátelství proniklo do nejširších vrstev národů obou zemí. Akce Týdne se neomezují jen na Prahu, nýbrž budou pořádané po celé republice, zejména ve školách, mezi mládeží a vojskem. Přednášky, výstavy, filmy, divadla a tisk seznámí nás v Týdnu přátelství s rumunským lidem a rumunskou republikou, která je nejmladší evropskou republikou vůbec, s velikým úsilím rumunského lidu, který zbaven útlaku feudálů a kapitalistů buduje nyní národně svou socialistickou vlast.

Volný a svobodný lid obou našich republik jde vstříc své lepší a krásnější budoucnosti. V Týdnu československo-rumunského přátelství pozdravuje lid československý Rumunsko a jeho lid a přeje mu zdar v budovatelské práci.

Rumunsko — země a lid

Rumunsko, s nímž nás spojuje smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci a s nímž jsme byli vždy v dobrých stycích, je země nesporně zajímavá. Je jednou z nevýznačnějších zemí jihovýchodní Evropy. Území Rumunska bylo odedávna branou, kudy proudily jak dobovačné legie římských císařů, tak branou, kudy se severu proudily na Balkán a na jiná místa různé národy. A tak území Rumunska již v dávných

dobách bylo iakýmšitavícím kotlem, v němž se mísily různé národy a různé proudy myšlenkové. Výsledkem tohoto míšení je dnešní rumunský národ. Rumunsko samo je země nesmírně bohatá a výhodně položená. Leží právě uprostřed mezi rovníkem a severním pólem, jeho východní hranice je omývána Černým mořem, na západě se tyčí oblouk Karpat, na jihu je omýváno širokým tokem Dunaje a na severu je jeho hranicí Prut. Je málo zemí, které by měly tak přirozené a tak výhodné hranice jako právě Rumunsko. Rumunsko leží na křižovatce důležitých dopravních cest, jdoucích ze západu na východ a ze severu na jih. Není proto diva, že z tohoto důvodu a z důvodu svého přírodního bohatství stalo se středem různých politických zájmů, které sloužily všemu možnému, jen ne zájmům rumunského lidu.

Svou rozlohou řadí se Rumunsko mezi evropské státy střední velikosti, měří totiž 237.502 km² a má 15.872.624 obyvatel dle sčítání z roku 1948. Z tohoto počtu tvoří Rumuni 85,7% obyvatelstva, ze zbývajících počtu je 9,4% Maďarů, zbytek tvoří příslušníci neméně než asi

tím klesly ve výkrmnách na 5% proti 12 až 15% v malovýrobě. Hlavním úkolem však podle ministra Duriše je tak zvýšit produktivitu práce na státních statcích a tak zdokonalit organizační výroby, aby státní statky byly dokladem o významu socialistické organizace práce v zemědělství. Takový doklad nejlépe počí i přesvědčí. Ukazovat cestu do lepší budoucnosti, přesvědčovat o její správnosti a vést pracující lid po této cestě, to je vlastní poslání socialismu. A cesta k lepšímu zítřku na vesnicích vede přes družstevní spolupráci.

• • •

12 různých národností. Dnes všechny národnosti požívají stejných práv jako Rumuni a stát pro ně zřizuje školy prvního a druhého stupně, kde se vyučuje v mateřském jazyku těchto národností. Maďari mají i školy třetího stupně a universitu v Kluži.

Většina obyvatelstva žije na venkově a zaměstnává se zemědělstvím. Je to plných 76%. Rumunský průmysl je v začátcích a teprve nová, lidově demokratická vláda dbá o jeho soustavnou výstavbu. Dosavadní režimy ve spojení se zahraničním kapitálem dbaly jen o výstavbu takového průmyslu, který přiná-

šel vysoké zisky, bez ohledu na potřebu a zájmy země. Byla to především prvovýroba, těžba nafty a nerostů a něco průmyslu textilního.

V zemědělství také nastal obrat. Byla provedena pozemková reforma, která dala půdu, dosud se nacházející v majetku statkářů, drobnému zemědělskému lidu. Stále však není obděláno více než polovina obdělávací půdy, takže v tom směru má Rumunsko veliké možnosti dalšího rozvoje. Obilí se pěstuje na rozloze 10 mil. hektarů. Je to především kukuřice, která je hlavní potravinou rumunských venkovanů, a pšenice. Vyspě-

lé je také ovocnářství a vinařství, které má světovou pověst. Velkou rozlohu — 6 mil. hektarů — zaujímají lesy, takže Rumunsko patří k nejlesnatějším státům Evropy. Dřívější bezplánovitá těžba je nyní nahrazena těžbou plánovitou, při níž je dbáno o to, aby se lesní plocha nezmensovala a aby tím nebyly způsobeny celkovému hospodářství škody. V souvislosti s tím ovšem vyrůstá průmysl dřevařský. Rumunská celulóza a papír jsou již dnes důležitým vývozním artiklem.

Nejvýznamnějším přírodním bohatstvím Rumunska je nafta. Do nedávna bylo toto nesmírně bohatství zcela v rukou cizího kapitálu. Těžbou nafty se Rumunsko řadí mezi 5 největších producentů na světě. Nejdůležitější těžba je soustředěna v okrese Prahova. Za války utrpěly rafinerie a tžební zařízení nesmírně škody. Avšak díky pomoci Sovětského svazu dosáhla znárodněná těžba již opět výše z roku 1938.

Z dalších nerostů těží se v Rumunsku dosti uhlí, zlato (ročně 8000 kg), stříbro, měď (ročně 300 tun čisté mědi), olovo (5000 tun), dále se těží cin, síra, slída, asphalt, ozokerit, bauxit a j. Těžba není ještě zcela rozvinuta a mnohá ložiska čekají na zahájení exploatace. Rumunsko má také železo, mangan a obrovské zásoby soli. To vše dává možnost, aby se v Rumunsku mohly rozvinout těžký a chemický průmysl.

Uk již řečeno, Rumunsko má všechny podmínky pro rozvoj průmyslu, který je však dosud slabě rozvinut. Průmyslový rozvoj byl fašistickými vládami omezen, aby vnitřní trh byl donucen ke spotřebě produktů, vyráběných v zemi. Průmysl byl budován bez plánu, často vzdálen od surovinových základů. Rumunský lid se svou dnešní vládou lidové fronty vede urputný zápas, aby přeměnil Rumunsko ze zůstale agrární země ve vyspělý průmyslový a zemědělský stát. Byl vypracován hospodářský plán, který vtiskne celé zemi novou tvářnost. Zvláštní pozornost je věnována výstavbě těžkého průmyslu. A tak jsme svědky toho, jak nová, lidově demokratická Rumunsko jde pevně kupředu a jak ze zůstale agrární země se stává zemí s vyvinutým průmyslem a s vyspělým zemědělstvím. Lze právem očekávat, že se obětavosti a pracovnímu nadšení rumunského lidu toto velké dílo podaří. Jeho uskutečnění bude znamenat velké zvýšení blahobytu všeho obyvatelstva a velké posílení státu. Znárodnění průmyslu a obchodu, znárodnění všech zahraničních společností, které doposud neúspěšně vykořisťovaly rumunské bohatství, dává možnost, aby cíle, stanovené hospodářským plánem, byly uskutečněny. V tomto úsilí je Rumunsku nápomocen především Sovětský svaz a země lidové demokracie, s nimiž má Rumunsko dlouhodobé hospodářské smlouvy.

Ministr Václav Kopecký o marxisticko-leninské výchově

Ministr informací a osvěty Václav Kopecký pronesl na IX. sjezdu Komunistické strany Československa zásadní projev, který myšlenkově navazoval na historický referát předsedy strany a presidenta republiky Klementa Gottwalda o základním přelomu ve vývoji naší republiky, jak se udál v době od posledního VIII. sjezdu vítězným únorem roku 1948.

Ministr Kopecký v detailním rozboru tohoto politického a hospodářského přelomu doložil, že tu šlo zároveň i o dějinně významný mezník v ideovém nastavení na současné události. Rozhodné vítězství dělnické třídy v únoru 1948 nebylo by bývalo dosaženo, kdyby zápas, jak byl sveden se zbytky kapitalistické reakce, nebyl řízen v přísném duchu marx-leninských zásad a tyto zásady v něm nebyly do důsledků uplatněny. Z toho, jak ministr Kopecký doložil, vyplývá i další povinnost a závazek: řídit výchovu v marxismu-leninismu a v dialektickém materialismu tak, aby se stala záležitostí celého národa, všeho pracujícího lidu.

Či také jsou toho důvody? Odpověď na tuto otázku je snadná. Jestliže jsme v únoru 1948 stanevil pevnou linii hospodářské a politické cesty k socialismu, pak je i naší samozřejmou povinností, abychom všichni dobře znali ideovou koncepci a teorii vědeckého socialismu. To jinak znamená, že nejen členové komunistické strany, nýbrž i nejširší lidové vrstvy mají pochopit, že tu jde o základní ideovou převychovu celého národa socialistickému názoru. Nezapíráme, že to nebude práce lehká, hlavně v tom směru, kde trpíme o to, abychom se zbýtky oděnní dědictví a pozůstatků všech vlivů kapitalistického západu, které byly u nás po celou dobu první republiky tak intenzivně pěstovány. Naproti tomu se utěšujeme, že tato převychova lidových mas bude pokračovat s viditelnými výsledky, neboť v ní navazu-

jeme na historickou revoluční tradici naší země. A to je základ neobyčejně pevný a spolehlivý, jestliže národ, jako je náš, může se vykákat nejen velkou revoluční historií, ale má i svou starobylou velkou kulturu, spjatou duchem s největšími duchy slovanských národů.

Půjde tak o duši, o světový názor celého národa. A půjde tak i o jeho budoucnost. Má-li náš národ jednou dojít k socialistické budoucnosti, která je nejnovější a vědecky odůvodněnou epochou ve vývoji lidské společnosti, pak to musí být také národ socialistický. Smyslem ideové převychovy národa pak bude, aby se celý národ přesvědčil v každodenní názorné praxi, že lidová demokracie, jak byla u nás nastolena, je vyšší typ demokracie a že socialismus je vyšší společenský řád, proti němuž život v kapitalistických poměrech je a bude čím dále tím více životem v barbarských poměrech.

Naše cesta k socialismu, řízená dobrými znalostmi marxismu-leninismu, zároveň pozvedá a pěstuje dvě velké ideje, jako ideje vůdčí. Je to především socialistické vlastenectví a proletářský internacionálníismus. Ministr Kopecký důrazně upozornil, jak si lidé ještě neuvědomují šíři celého světa a málo znají těžký boj koloniálních národů proti vykořisťovacímu kapitalismu. Ještě není vymýcen kosmopolitismus, který představuje jen solidaritu buržoazie. Proletářský internacionálníismus i sem musí pronikavě zasáhnout a zničit tuto škodlivou a škodě masy často matoucí měšťáckou ideologii.

V tady již nastupuje svůj úkol škola, její nový výchovný systém, její nové sociální složení a pokrokové politické vedení. Odtud začneme, zde jsou základy o rovníkové převychovy našeho národního společenství a v tomto znamení nové, celonárodní školy také zvítězíme nad zbytky a stíny mrtvolství, jež se nám ještě staví do cesty k lepší, socialistické budoucnosti.

Škola pro děti s vadami řeči a její výsledky

Dětem s vadnou řečí se věnuje u nás zvláštní odborná péče. Nežijeme už v době, kdy se nad takovým případem jen křičelo rameny a dítě bylo ponecháno ústrkům a posměškům zlých nebo nerozumných kamarádů, neboť navštěvovalo normální školu s ostatními dětmi, které nechápaly, jak jsou kruté, posmívají-li se postiženému spolužáku. Dnešní moderní péče o dítě vytvořila pro děti s vadnou řečí samostatnou školní výchovu. Taková škola pro vadně mluvící děti

je v Charvátově ulici v Praze II a je vedena logopedickým ústavem Praha II, Štěpánská ulice, kde jsou na počátku každého školního roku podrobovány děti důkladné prohlídce a tříděny pro další vzdělávání. Škola přijímá děti s vadnou řečí všeobecně, tedy stejně děti z venkova jako děti pražské. Škola má dnes přes 300 žáků i žákyň a je rozdělena na pět tříd školy národní a 4 třídy školy střední. Z toho je patrné, že odborná péče na této škole má své výsledky a budí vše-

chny naděje. Byla otevřena brzo po revoluci a dosud z ní vyšlo 90 dětí. Dvě třetiny těchto dětí počtem 58 opustily školu již jako normálně mluvící a u ostatních 24 dětí byla vada řeči značně zlepšena. Jenom 8 dětí vychodilo školu bez nápravy řeči, ale zato s daleko větším školním prospěchem, než by tomu bylo při normální škole. Ze je tomu tak opravdu, plyne ze skutečnosti, že se pronikavě zlepšil školní prospěch téměř u všech dětí proti vysvětlění, které si přinesly z normálních škol. Koktavost přestává proto být nevyléčitelná. Po těchto zkušenostech bude pražská škola péčí UNV zdokonalena.

Zprávy svazu

Žádost o vyřešení majetkoprávních problémů reemigrantů z SSSR

Svaz Čechů z Volyně zaslal z rozhodnutí předsednictva na všechna příslušná úřední místa žádost tohoto znění:

Vedoucí myšlenkou činnosti Svazu Čechů z Volyně po úspěšném provedení reemigrace a osídlení volyňských Čechů jest cílevědomě působit k tomu, aby naši krajané se ve všech místech svého osídlení vzorně zapojili do budovatelského úsilí všeho československého lidu, aby s ním co nejdříve splynuli a aby konečně byl odstraněn pojem reemigranta.

Základní překážkou na cestě k úplné asimilaci vol. krajanů jsou některé dosud nevyřešené otázky hlavně hospodářského rázu, související s reemigrací. Tyto problémy uměle udržují v krajaních pocit odlišnosti a prozatímnosti jejich osídlení, poutají je k pojmu reemigranta a mnohdy podvědomě vzbuzují i pocity méněcennosti a zatrpklosti. Jsou kromě toho zbrblí v rukou reakce k šíření mezi reemigranty septané a nepřátelské ČSR a SSSR propagandy.

Proto se obracíme na všechna kompetentní místa s naléhavou žádostí, aby vyřešení majetkoprávních problémů reemigrantů - volyňských Čechů byla věnována plná pozornost.

Jde především o tyto požadavky:

1. Žádáme, aby min. práce a soc. péče a min. zahraničí působily k urychlenému projednání majetkoprávních poměrů reemigrantů, které jsou zdrojem nespokojenosti v jejich řadách. (Náhrada za majetek zanechaný na Volyni a za peníze deponované u reemigrační komise.)

2. Národní pozemkový fond nechť povolí odklad splátek za usedlosti těch krajanů navrátilců, kteří zanechali majetek v cizině a čekají náhradu v rámci mezinárodní majetkoprávní smlouvy, obdobně jako stanoví odst. 4 § 19 vládní nařízení č. 163 ze dne 2. 9. 1947 (pro úhradu za rodinné domky). Současně žádáme, aby NPF v rámci slev povolených reemigrantům z cen přidělených majetků, poskytl další slevu 20% po zásluze reemigrantům, kteří byli zahraničními vojáky a partyzány.

3. Ministerstvo financí se žádá, aby povolilo zálohu na ruské ruble složené na Volyni těm reemigrantům z SSSR, kteří dosud zálohy nedostali, a to zejména na úhradu splátek za převzaté usedlosti.

4. Žádáme min. práce a soc. péče, aby reemigrantům-invalidům byly vypláceny invalidní důchody již od r. 1945 a ne od dne udělení čs. stát. občanství.

5. Žádáme, aby soc. důchod z titulu národního pojištění byl vyplácen všem reemigrantům bez rozdílu, kteří dovršili stanovenou věkovou hranici.

6. Žádáme, aby všem reemigrantům byly vydány šatenky.

7. Žádáme, aby bývalým státním a veřejným zaměstnancům ze řad reemigrantů byla vyplácena pense za plná léta služby v cizině a služba v čs. zahr. armádě aby jim byla zhodnocena jako státní služba v ČSR.

8. Žádáme, aby lhůta podávání přihlášek válečných škod, utrpěných vol. krajanů na Volyni a žádosti o zálohy na tyto škody podle zák. 161-46 Sb. byla prodloužena do 1. 1. 1950.

9. Žádáme, aby ministerstvo zahraničí působilo k jednání o urychlenou reemigraci těch rodinných příslušníků vol. reemigrantů, kteří z důvodů na nich nezávislých nemohli reemigrovat do vlasti v r. 1947, a rodin býv. příslušníků čs. zahr. armády z SSSR z oblasti mimo Volyň.

10. Žádáme, aby všechny lidové orgány, kulturní a masové organizace spolupůsobily k urychlení asimilace reemigrantů a pomáhaly k jejich úspěšnému zapojení do budovatelského programu v rámci 5LP. do kulturního, veřejného a politického života.

11. Žádáme, aby vláda republiky a především ministerstvo zemědělství věnovalo zvláštní a zvýšenou pozornost žateckému okresu, který byl již po dva předcházející roky postižen katastrofálním suchem

Jsme pevně přesvědčeni, že všechny naše oprávněné požadavky budou vzaty na příslušných místech v úvahu. Vláda republiky, především pak min. práce a soc. péče projeví o již nešťetně plně pochození pro naše, stíženě postavení a podpořilo naše úpímné snahy. Věříme, že tomu tak bude i nyní.

Polská voj. vyznamenání. Svazu Čechů z Volyně došlo několik lámatek býv. přísl. čs. zahr. arm. ze SSSR — našich krajanů — proti tomu, že jim nebyla udělena polská voj. vyznamenání přesto, že bojovali na polském území. Pro informaci proto uvádíme, že polská voj. vyznamenání nebyla udělována paušálně všem, kdož se zúčastnili bojů na území Republiky Polské, jak se někteří naši krajané mylně domnívají, ale symbolicky pouze některým z nich dle návrhů MNO.

Demobilizační příspěvek

Pozůstalé vdovy (zákonné družky), sirotci, příp. rodiče po zemřelých (padlých) zahraničních čs. vojácích, kteří si ještě nezažádali o podporu jako demobilizační (existenční) příspěvek podle VV, 1948 č. 1213, učiní tak neprodleně kolkovanou (Kčs 12) žádostí adresovanou na MNO IX. odbor, Praha X, Invalidovna, Pavilon C. Bližší informace mohou poskytnouti i odbočky SBS. Žádosti jsou bezpředmětné, pokud v úvahu přicházející žadatelé již obdrželi jednorázovou podporu, která je vyšší než příslušná částka demobilizačního příspěvku.

Čs. červený kříž pátá po Václavu Činkovi, poslední bytem v Malině, rayon Ostrožec u Dubna, Volyň. Zprávy o jmenovaném zašlete na Svaz Čechů z Volyňe v Zatci.

Čs. červený kříž pátá po nynějším pobytu Antonína Sinkovského, nar. 5. 1. 1923 v Jerankově, okr. Dubno, a jeho sestry Janiny, nar. 8. 6. 1932 ve Smorďvě, okr. Dubno, kteří v r. 1943 odejeli z Hubinské Nivy s rodinou Vladislava Poláka do Čech. Od té doby nemá o nich jejich matka v Polsku žádných zpráv. Kdo by o jmenovaných něco věděl, hlasujte to na SCZV.

Vdovský důchod. Vyskytlo se již několik případů, že Státní úřad pro válečné poškození byl žádán o vyplácení vdovského důchodu dle zák. 164-46 Sb. neoprávněnými uchazeči - vol. krajanů. Není proto vyloučeno, že některé vdovy, které nejsou vál. poškozenky, tento důchod pobírají neprávem. Žádáme proto, aby se samy přihlásily, nebo kdo by o takovém případě neoprávněného pobírání vdovského či jiného důchodu dle zákona o vál. poškozeních věděl, necht' to sdělí na Svaz Čechů z Volyně v Zatci.

Krajané, kteří by se mohli vyjádřit o národní a státní spolehlivosti níže uvedených osob, žádáme, aby tak učinili do 1. 7. 1949 a svoje vyjádření zaslali na adresu Svaz Čechů z Volyně v Zatci. Jde o doporučení, resp. o námítky proti reemigraci těchto osob:

1. Olga Zachariášová, 1895. Buršovka, poslední bytem Lodž, ul. Wulczanska 2. 41-m. 12.
2. Antonín Ptáček, 1925. Sárny, SSSR.
3. Nina Mišková, 1913. Viatka, SSSR.
4. Václav Maxmilián, 1923. Rovno, posl. bytem Rovno.
5. Františka Reichrtová, 1922. Porozov, nyní bytem Kostelec, okr. Stříbro.

Různé zprávy

Svěcení pravoslavné církve v Zatci. Upozorňujeme naši volyňsku veřejnost, že v neděli 19. června t. r. o 9. hod. dopcl. vykoná exarcha moskevské patriarchie v ČSR, metropolita pražský a český Jeferij, posvěcení církve v Zatci. K této významné slavnosti vzeme všechny volyňské Čechy a příznivce. — Sbor starších pravoslavné církve v Zatci.

Důležité upozornění! Na dotazy našich krajanů oznamujeme, že duchovní správa pravoslavné církve v Zatci se nalézá v ulici Klementa Gottwalda 1411-24. Číslo telefonu 647.

Poděkování

Sbor starších pravoslavné církve v Zatci srdečně děkuje všem dárcům, kteří přispěli potravinovými nebo peněžními dary k uspořádání plesu dne 26. 2. 49 v Zatci, jehož čistý výtěžek byl věnován na koupi vnitřního zařízení chrámu. Celkový příjem činil 85.039.60 Kčs, vydán 14.738.70 zůstatek 70.300.90 Kčs.

Pouť na Sv. Horu. Z Liběšic u Zátce odjíždí dne 26. t. m. v 5 hod. ráno poutní výprava na Svatou Horu. Poslední přihlášky podejte do 20. t. m. u Farní spolupráce.

25. jubileum svého návratu do vlasti oslavil 6. června t. r. exulanté v Sulejovicích u Lovosic. Příčiněním „Kostnické jednoty“ a br. faráře B. Radechovského z Prahy 15 rodin opustilo roku 1924 svůj rodný Zelov v Polsku a usídlili se v Sulejovicích v poněmčeném kraji a tak posílili zdejší český živel. Jako potomci pobělohorských exulantů, odchování jsouce v mravních a náboženských zásadách Českých Bratří, zachovali si v cizině pověst dobrých pracovníků ve všech oborech práce a nadto svůj jazyk a víru svých otců, vyhnanců z vlasti. Po příchodu do vlasti nebyli ušetřeni všeliakých těžkostí a neporozumění. Sousedé z počátku nedůvěřivě posuzující způsob jejich života, konečně museli uznati, že exulanté při svém přísném zachovávaní klidu nedělního byli napřed se svou prací. Svou pracovitostí dosáhli uznání nejen u svých sousedů, nýbrž i u všech úřadů. Za nových poměrů dnes mohou se vykázáti plněním plánů nad normu na svých pracovištích jako rolníci, pracovníci v továrnách a v úřadech. Při slavnosti účinkovali pěvecké sbory z Chotíněvsí a místní. Proslovy v duchu biblickém posloužili bratři faráři Česko-br. církve evangelické senior Z. Somolík z Teplíc, J. Sláma z Litoměřic a jiní. Návštěva byla velká, téměř z celého pohraničí sčli se zástupci exulantů a reemigrantů, aby vyjádřili svůj pozdrav a blahopřání lidem dobré vůle. Přejeme exulantům v Sulejovicích, aby jejich děti nastoupily cestu otců svých a tak zachovaly dobrou pověst a tradici věrnosti a dobrého snažení. Jan M. Tomeš.

Malý oznamovatel

Koupím domáci vodárnu zn. „Darling“. Nabídky do admin. t. l.

Hledá se správce a hlídač na malou zem. usedlost — 4 ha pozemku, ovocná zahrada, 1 kráva — u Prahy (na Sázavě). K dispozici byt o 2 místnostech, deputát a plat 1000 Kčs. Vhodné místo pro lehčího vál. invalidu, vdovu nebo staršího reemigranta s rodinou. Nabídky do admin. t. l.

Všem příbuzným, přátelům, známým i kamarádům z fronty oznamuji, že jsem se ze služebních důvodů přestěhoval do Měcholup u Zátce čp. 150. Jindřich Buchalský, učitel a písařský soudní tlumočník jazyka polského, ruského, ukrajinského i českého.

Od administrace. Prosíme všechny odběratele, kteří dluhují za Věrnou stráž, aby vyrovnali své předplatné. Složenky adresujte na účet Okresní spořitelny a záložny v Zátci č. 728301 s poznámkou „pro Věrnou stráž“. Máte-li někdo starou složenku, stačí, když přepíšete jen číslo, které bylo teď změněno. Za včasné vyrovnání předplatného srdečně děkujeme. Administrace.

Náš zemědělec

Opatření proti škůdcům chmele a řepy

bylo předmětem vládního nařízení, na němž se usnesla vláda ve svém zasedání. Podle něho je pěstitel řepy povinen ničit na svůj náklad t. zv. škodlivé činitele řepy (jimiž se rozumí jednak hmyz ve všech vývojových stadiích, jednak chorooby) na pozemcích, které obdělává. Ničení se bude provádět především sbíráním a spolehlivým hubením škodlivých činitelů, a to jak při provádění polních prací před zasetím nebo zasazením řepy, tak i při ošetřování porostů. Ruční sběr lze doplnit vypouštěním drábeže do porostů řepy. V oblastech, kde jsou řepné porosty pravidelně napadány nosatci, jsou pěstitelé povinni vyhloubit záhy na jaře — tak jak se to již letos všeobecně dělo — ochranné lapací přikopky v rozměrech asi 30×30 cm kolem pozemků, o nichž bylo zjištěno, že jsou zamořeny škůdci, nebo opatřit porosty řepy ochranným pásem posypaným chemickými dotykovými prostředky, 5—10 cm širokými.

Pokud jde o opatření proti škodlivým činitelům chmele, byla zmíněným vládním usnesením rozvržena na díky zákroky, podle toho, jde-li o svilušku chmelovou, napadající a ničící chmelové keře (taková varadně keře se buď zneškodní, sčál, zkompostují, po případě zkrmí tak, aby bylo znemožněno přežívání svilušky, nebo — dají-li se napadené keře ještě zachránit — použije se včasného a řádného postřiku dovolenými prostředky k ochraně rostlin, též příslušný výzkumný ústav oznámí podle potřeby MÚV chmelářským obcím, příslušným organizacím pěstitelů chmele a jednotným zemědělským družstvům). Ji o mšci chmelové, dřepčika chmelového, nebo peronosporu chmelovou (ve všech těchto případech je nevhodnějším ochranným prostředkem poprašování a

postřik chmelových porostů, případně mechanické vyčištění chmelnic od porostů již zničených).

Pěstitel je povinen oznámit ihned výskyt škodlivých činitelů řepy a chmele, nebo podezření z jejich výskytu MNV, v jehož obvodu leží napadený pozemek. MNV oznámí pak výskyt škodlivých činitelů neprodleně poslem, telegraficky nebo telefonicky ONV, a pokud jde o škodlivé činitele řepy, též cukrovaru, k jehož dodávkovému obvodu napadené pozemky patří. ONV zašle pak příslušnému výzkumnému ústavu a KNV nejméně jednou týdně souhrnnou zprávu o tom, kde se v jeho obvodu vyskytli škodliví činitelé.

Vyskytnou-li se škodliví činitelé v některé obci v nebezpečném rozsahu, jsou pěstitelé povinni provádět jejich ničení společně na svůj náklad, a to zejména prostřednictvím jednotných zemědělských družstev, do jejichž péče především náleží (stejně jako lidovým agronomům ustanoveným ministerstvem zemědělství) zjišťování a oznamování výskytu škodlivých činitelů). Povinnost a způsob ničení stanoví MNV vyhlášením na úřední desce, po případě jiným způsobem v místě obvyklým a zpraví o něm také jednotné zemědělské družstvo a lidového agronoma. Znění vyhlášky zašle MNV ONV a výzkumnému ústavu. Neplní-li pěstitel své povinnosti k potírání škodlivých činitelů, učiní tak MNV na jeho náklad, nebo nesplní-li ani MNV tuto povinnost, ONV. Povinnost ničit škodlivé činitele připomene ONV pěstitelům prostřednictvím MNV každoročně alespoň jedenkrát, ne déle do konce března, jinak podle potřeby.

Výzkumné ústavy pro jednotlivé kraje stanovené a ONV jsou povinny dávat pěstitelům, jednotným zeměděl. družstvům a lidovým agronomům bezplatně informace o nevhodnějších způsobech ničení škodlivých činitelů a zejména o prostředcích, kterých je při tom nutno použít. Je-li podezření, že není dbáno ustanovení tohoto nařízení, jsou orgány výzkumných ústavů oprávněny vykonat prohlídky pozemků, k čemuž je nutno přizvat lidového agronoma, a dle-li o škodlivé činitele řepy, též zástupce cukrovaru, k jehož dodávkovému obvodu prohlížený pozemek patří.

Tímto vládním usnesením dostává se jednotné a zákonné úpravy všem opatřením na ochranu řepy a chmele, čímž se současně nahrazuje řada dosavadních předpisů, jejichž použitelnost nebyla již v souladu s věcnou, tak i technickou stránkou zmíněných ochranných opatření. TMZ

Městský hudební ústav v Zátci přehlíží svou práci

Městský hudební ústav v Zátci pořádá v sobotu 18. t. m. o 13. hod. a o 20. hod.

veřejné vystoupení žáků

Odpoledne vystupují I., II. a III. ročníky všech oddělení a večer ročníky IV—VII. Na obou představeních účinkuje oddělení baletu a rytmiky pod vedením našeho krajana Vladimíra Libovického. Ředitelství ústavu srdečně zve všechny hosty, aby přišli shlédnout naši mládež, která uskutečňuje heslo Smetanovo, že „Život Čechů je v hudbě“.

-ck-

Šsvěta

Zájezdy souboru volyň. mládeže v Žatci

Za celou dobu našich zájezdů do pohraničí, od Aše až po Suchdol n. O. na Moravě neměli jsme čas na Zatecko. Teprve teď se uskutečňuje zájezd po žateckém okrese. Tak první zájezd jsme měli do Nového Sedla, kde obětavý učitel Níkrle se svědomitě staral o uspořádání našeho vystoupení. Jelikož nebyla žádná vhodná místnost, kde by bylo dost prostorné evišť, uspořádalo se vystoupení v zámeckém parku. Bylo to velmi romantické prostředí. Ale pro vyznění náležitě akustiky nebylo, to přece je lepší vhodný sál, kde se takové věci soustředují a nerozptylují se. Byly šice obavy, jak nám počasí poslouží, ale přece se slunečko ukázalo a tak jsme mohli zdárně svoje kulturní poslání splnit. Selo se sem hojně polských zemědělských dělníků, kteří bouřlivě tleskali na každý výstup v polštině. Vystoupení zahájil předseda MAV, který přivítal volyňský soubor vřelými slovy. Pak red. Chudoba polsky přivítal přítomné polské zemědělníky a v češtině ostatní. Pak následoval program. Vše by bylo v pořádku, až na ten traktor s těmi, kteří odejeli na „kapanou“. No, to už tak bývá, že se někdy více mluví o slovanské spolupráci

a méně se dělá. Zde se viděl jasně rozdíl mezi našimi zájezdy na Moravu a jinam, kde jsme byli vždy nadšeně uvítáni. Ovšem, lépe to vypadalo již ve Velemyšlevsi, kde učitel Zavadil se staral o organizaci a manželé Dzendzelovi s paní Rážovou o pohostění. Zde celé odpoledne vyznělo mnohem lépe, neb to bylo v sále. Věřte, milí přátelé, i když ta doprava autobusem zpět nebyla zrovna přílehavá (což není vaší vinou), byli jsme tam u vás velmi rádi. Z potlesku, který byl spontánní, jsme usoudili, že i vy jste byli spokojeni. Tak naše kulturní brigáda plní své poslání v propagaci slovanského národního umění v pohraničí. My Volyňští nejsme přívrženci jen hesel. Prakticky — to je naše heslo. Doufám, že si nenechají ujít příležitost vidět tento populární žatecký soubor také v Počeradech, kde vystupujeme již tuto neděli, 19. t. m. o 15. hod., a že se dostavíte všichni. Podpořte tak náš soubor morálně. A v Měcholupcech budeme 26. t. m. Naše zájezdy se staly schůzkou všech, kdo si chtějí osvěžit vzpomínky na Volyň. Tak na shledanou v Počeradech a Měcholupcech!

J. K.

Leňa Němcová

z Podbořan získala třetí místo v sólovém zpěvu na 2. olympiádě lidové tvorby v Žatci. Její hlas je zaparvení altového, ale přesto dokázala zvítězit nad vyloženými soprany, díky svému vrozenému temperamentu a jemnosti v podání.

Jana Zárybnická

obsadila 2. místo v sólovém tanci na druhé olympiádě lidového umění v Žatci. Na její léta obdivovali všichni její techniku a lehkost tance. Roste v ní mladý talent velkých možností. Nyní účinkuje na zájezdech se žateckou kult. skupinou, které se pořádají pro polské zemědělské dělníky pracující na státních statcích.

V dětech je národ věčný

Slyšeli jste již někdy o tom, že více než dva miliony Čechů a Slováků, našich bratrů a sester, žije za hranicemi vlasti? Odešli buď v dávných dobách: jejich předkové pro útlak cizozvlády, nebo za první CSR oni sami, protože jejich rodná vlast za tehdejších poměrů je neuvěřitelně. Této jediné větvi našeho národního kmene, který dýchá vzduch ciziny, hrozí nebezpečí, že ratolistka po ratolistce bude v bouři ulámána a snad dokonce i celé větve. Cizí prostředí, ve kterém naši krajané žijí, obzvláště tam, kde nemají živý kulturní styk s vlastí, způsobuje, že postupem generací ztrácejí pomalu vědomí své národní příslušnosti. To jsou ty usychající a ulámané ratolistiky našeho kmene.

My doma musíme tomuto zjevu společným dílem a společnými činy zabránit. To má také v programu své činnosti Čs. ústav zahraniční v Praze. A poněvadž „v dětech je národ věčný“, zaměřil i Československý ústav zahraniční svou činnost v tomto směru mimo jiné na ochranu našich krajanův dětí. V rámci této činnosti pořádá každoročně o prázdninách zájezdy krajanův dětí ve věku od 7 do 14 let na dobu 4–6 týdnů do Československa.

Nebude snad třeba přesvědčovat o tom, jaký význam tyto zájezdy dětí mají pro růst a upevnění jejich národního vědomí.

Vlast jim poskytne několikátý denní pobyt ve své náruči. Svými dětskýma očima uvidí její přírodní krásy, poznají její lid, ucítí svým dětským srdcem její tep a poznají svým dětským rozumem její nový život. To zanechá v dětských duších tolik trvalých dojmů, že jim nedá nikdy v životě zapomenout, že jejich vlastí je ta překrásná země tisíce kilometrů vzdálená, ale přec neblíží.

Letos je přihlášen k zájezdům do ČSR téměř 5000 krajanův dětí z 9 evropských zemí. Hledáme pro ně 5000 národních hostitelů ve vhodných krajích, kteří jim v době od července do září poskytnou zdarma 4–6týdenní pohostinství.

Prosíme vás o spolupráci a věříme, že se k ní s radostí přihlásíte. Stačí, napíšete-li ČÚZ v Praze III, Karmelitská 25, tel. 45921, 46714: „Přihlašuji se za národního hostitele krajanův dítěte“. Váš skutek bude nad jiné krásný a vděčnost tisíců dětských srdcí i celého národa bude vám odměnou nejceněnější.

Vy, kteří jste se sami nedávno vrátili z ciziny do vlasti, pochopíte nejnázne a jistě pomůžete. Přihlášky vol. Čechů přijme a zprostředkuje u ČÚZ Svaz Čechů z Volyň v Žatci nebo jeho okresní odbočky. Přihlašujte se pokud možno ihned osobně, telefonicky nebo písemně.

Poděkování do Velemyšlevsi

Tímto děkuji všem našim krajanům ve Velemyšlevsi za milé přijetí a pohostinství, zvláště manželům Dzendzelovým a rodině Rážové, jakož i slečně Pavlovové a Hlouškové. Taktéž p. učitel Zavadilovi za jeho obětavou organizaci celého vystoupení. Jen při takovémto pochopení je možno úspěšně spolupracovat a propagovat slovanskou myšlenku.

Za celý soubor VI. Libovický.

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(13. pokračování)

— Schází nám Iljuša a Feďja — poznamenal Moravský a obrací se k Nině se zeptal:

— Kde slouží Feďja?

— Na turecké frontě. Nevíme teď, co je s ním, už asi dva měsíce nic nepíše.

— A viš, kde je Iljuša? — ptal se Pětja Rybalko.

— Nevím, kde?

— Slouží v Petrohradě v autorotě.

— V autorotě? Já jedu také se učit.

Jenomže já jsem určen do Moskvy. Možná, že mě pošlou také do Petrohradu. Dej mi jeho adresu, aspoň mu napiši.

Pak zasedli za stůl a hodovali. Moravský dělal domácího. Staří, Vasil Ivanovič s Pelahii Petrovnu seděli v kuchyni — nechtěli se plést mladým. Moravský nalil víno a zval je, aby si šli s ním připít.

— Jen se bavte sami, my už máme místo u kamen.

Moravský tedy vzal dvě skleničky a odnesl jim to do kuchyně. Vypili tedy na zdraví a pak je už nechali na pokoji. Mladí se bavili sami. Moravský vzal kytaru, která už dva roky visela na stěně, když neměla svého hospodáře, a začal ji ladit. Nina sledovala všechny jeho pohyby. Líbil se jí. Zvlášť vojenský stejnokroj mu slušel. Když naladil, spustil a celá společnost s ním. Střídali písničky veselé i smutné a tak jim ubíhal čas. Bavili se až do večera.

Večer, když se blížila hodina odjezdu vlaku, s nímž měl Moravský odejet, Josef vstal a připravoval se na odchod.

— Půjдете mě doprovodit? — zeptal se jich.

— Musíš jet opravdu dnes? — ptala se ho Nina.

— Musím. — Já jsem měl jet do Moskvy přes Charkov, ale abych mohl zajet sem, namířil jsem si to přes Rostov. Bojím se, aby mi nevypršela doba mého cestovního rozkazu. Budu se však snažit zase se k vám brzy podívat.

— Možná, že půjdeme brzy za tebou — řekl Šerjoža —. Bude-li teď mobilisace, určitě nás seberou.

— Jestli vás seberou, tak už nebudete sloužit carovi — ozval se z kuchyně Vasil Ivanovič.

— A komu? — ptal se Pětja.

— Proletariátu. Teď už nikdo neudrží ani ty vojáky, co jsou na frontě, a ne ještě mobilisovat.

Pelachie Petrovna připravila Josefovi něco na cestu a aby mladým nepřekáželi, zůstal doma. Rozloučili se s Moravským, Šerjoža mu vzal torbu a šli. Po cestě vyprávěl Moravský o životě na frontě. Ani si nenadáli a už byli na nádraží. Nemuseli dlouho čekat. Vlak přijel. Moravský se rozloučil s kamarády a když podával ruku Nině, podíval se jí do očí a řekl:

— Budu ti psát, dovolíš?

Na znamení souhlasu jen kývla hlavou. Vlak zahvízdal, Moravský vskočil do vozu a odjížděl. Nina dlouho stála na nádraží, provázejíc se slzami v očích vlak, až se jí úplně ztratil z dohledu...

Ráno byl v Moskvě. Na nádraží se ohlásil u vojenského zástupce, který jej poslal do Pokrovských kasáren. Aby roznal víc město, šel pěšky. Na ulicích by-

lo plno hluku a plno lidí. V nitru měl zvláštní pocit: to je bělokamenná mafuška Moskva, to jsou stěny starobylého kremle!

Jsa ponořen do svých dojmů, došel až k cili. Pokrovská kasárna byla vymalována temnězlatou barvou. Ohlásil se v plukovní kanceláři, nechal tam psát doklady a vyšel na chodbu. Oknem se díval na cvičiště, kde právě probíhalo cvičení čtyř mladých vojáků, kteří přeshlapovali na místě a misili svými botami bláto.

— Tady to je — okřikl jej psář podávaje mu jakýsi papírek — s tím se budeš hlásit u páté roty rotmistroví. Zaznamenej si to a dá ti další pokyny.

Moravský vyšel na dvůr a začal hledat 5. rotu. Konečně s pomocí strážného ji našel a hlásil se u rotmistra. Byl to starší pán s dlouhými vousy.

— Odkud jsi přišel? — zeptal se Moravského.

— Z fronty — odpověděl Moravský.

— Z fronty? — opakoval nedůvěřivě rotmistr a prohlížel si jej od hlavy až k patě. Pak se obrátil k dozorcím vojnovi s rozkazem:

— Odved' přicestovávšeho do druhé čety!

Oba odzdravili, obrátili se na patě levě nohy a odešli.

Pátá rota, ke které byl Moravský přidělen, nepatřila k onomu pluku, který byl v těchto kasárnách. Skládala se z takových jako on, poslaných sem proto, že měli odborné znalosti. Bylo jich už asi padesát. Vykonaávali zatím jenom pořádkovou službu, chodili na hlídky a měli při tom dost volného času.

Moravský se tady seznámil s jedním Moskvánem — jak si tento sám říkal. Znal také Moskvu jako svoje boty. Byl vzdělaný, veselý a kamarádský. S Moravským si docela rozuměli a spřátelili se.

Byl říjen 1916. roku. Napadl už první snih a zima se začala pomalu hlásit o svá práva.

Jednou v neděli vyzval Moravský svého kamaráda Moskvana aby ho provedl městem.

— Jsem vám k službám — prohlásil žertovně kamarád a vydal se na cestu.

Zamířili v ta místa, kde prožívala svůj život aristokracie. Byla to místa, kde stopy války nebyly vůbec patrné. Všude samá elegarce, všechno vyblýskáno jako v zámku carově. Děti chodily nastrojeny jako panenky. V přepychových hotelích za zvuků cikánských houslí a cymbálů popíjeli páni šampaňské. Bary, kavárny lákaly kolemjdoucí pestřími reklamami a bursy praskaly pod tíhou spekulací. Život překrásný — ale jen na povrchu. Mezi těmi, jež se měli dobře, chodili o bérkách, bez rukou, lezli po zemi slepí váleční invalidé a prosili o sousto, o milost. Prsa měli ověněna kříží a medaillemi. Tak se jim odměnili. Bojovali, polévali krev za cara, viru a ním jim hodí někdo nějaký peníz. Tavnost a nyní jen s velkým sebeobětavkovým je život.

Když už dlouho chodili, chtěli si zajít do nějaké restaurace posilnit se. Zamířili do jedné a na dveřích je uvítal nápis:

„Vojákům vstup zakázán!“

Podobně pořídili i u vchodu do parku. Moravskému již došla trpělivost a prohlásil:

— Jdeme do kasáren, člověku aby ruka upadla od zdravení a nemá si ani kam za it.

Do kasáren přišli právě k obědu. Naobědvavše se řekl Moskván Moravskému:

— Pojd zase ven. Zavedu tě do jiné čtvrti. Poznáš Moskvu s druhé strany. Tam budem mít všude přístup a i vyptat budeš moci.

Moravský souhlasil a odebrali se tedy nejdříve na t. zv. Chytrý trh. Tam se dostalo vše, co jenom člověk potřeboval. — A i živé zboží tam je k dostání — dodal Moskván.

— Jaké živé zboží? — nechápavě se ptal Moravský.

— No přece — holky!

— To mě nezajímá — resignovaně odpovídal Moravský.

— A co tě tedy zajímá?

— Život lidí, podmínky, za jakých žiji.

— No tak ty se budeš zabývat lidmi a já děvčaty. A peníze máš?

— Naco potřebuješ peníze? — ptal se Moravský.

— Půjč mi asi pět rublů, to už poznáš.

Dál od středu města na jedné z ulic stál veliký, tříposchodový dům, dlouhý po celé čtvrti. V přízemí byly obchody, kavárna a restaurace. Poschodí sloužila k obývání. A kdo tam bydlil? Lidé, z nichž osud udělal zvířata, lidé, kteří otupili k životu a dali se unášet jeho proudem. Byli zde ze všech stavů a povolání. Vyloučili se z lidské společnosti a z hoře nad životem klesli až sem, na dno lidské bída a hnasnosti.

Tady dožívali svůj neradostný život a nechávali volný průchod všem svým zvrhlým choutkám. Bylo možné zde vidět inteligenci, úředníky, inženýry, herce, šlechtice a i zloděje a zločince.

Sem zamířili Moravský se svým kamarádem. Místnost byla přeplněná. U stolu seděli společnosti s dývkami, pili, hráli karty a kouřili. Vzduch byl přesycený špinou.

Moskván, jak se zdálo, byl zde doma. Na Moravského to silně působilo.

Usedli za volný stůl a objednali si pivo. Moskván nemohl usedět. Pořád se kroutil, jako když ho píchají šídla. Měl tu hodně známých a často někoho zdravil.

— Kdo je to tam ten člověk? — zeptal se Moravský ukazuje prstem na stranou sedícího už staršího muže.

— To je jakýsi inženýr, velmi sympatický člověk. Chceš-li, já tě s ním seznámím — a aniž čekal Moravského souhlasu, vedl ho již ke stolu a představoval. Muž ten s radostí si přisedl s ním ke stolu a Moravský objednal tři kalíšky vodky. Když vypili, Moskván se někomu ztratil. Nechal Moravského s tím inženýrem. Dověděl se, že Moravský přišel nedávno z fronty, vyptával se na tamní život. Moravský mu vyprávěl a bylo mu ho lito. Byl již starší. Vlasy měl šedé a silně vráscitě čelo. Bylo mu divné, jak se takový člověk sem mohl dostat.

— Jste vzdělaný člověk, co vás sem přivedlo? — ptal se zvědavě Moravský.

Inženýr vzdychnuv si, odpovídal: — Snaž se vám to zdá divné. Život však si nevybírá. Je pravda; jsem vzdělaný a měl jsem i svoje ideály. Osud se mnou však hrůzně zatočil. Povoláním jsem chemik. Ještě dnes si vydělávám domácí výrobou různých sloučenin. Ale potom to tady zase propiji. (Pokrač.)

Antonín Spatenka

(9. pokračování.)

Průkopnická vesnice

Čermák byl pověřen, aby koupil od Karpové dvě nevydělané kůže z doštek, které si již oni sami vydělají. Dvě ženy zůstanou doma a ostatní půjdou na velkosázku vybrat brambory.

K se také stalo. Naši průkopníci se totiž také je správce vychvaloval, jak dobře umí pracovat, a dával je při práci Ukrajincům za vzor. Ten týden, co žili, bylo počasí trochu lepší, ale oni nepracovali, takže brambory byly špatně vybrané a v sobotu odpoledne dovezli kočí poslední brambory s pole. Průkopníci byli zase veselší, neboť v neděli ráno je již budil jejich kohout pes na provázku uvázaný, kterého přinesl Pitr opatřil, si také zastěkal. Do dne i deset slepiček se probíhalo po dvorku. Nyní se již zase četli poněkud jako a jako doma v Čechách, když měli se sebou trochu té drůbeže.

Dovezli si do sklepa brambory, které si vydělali, a ještě nějaké, které jim na kostatku prodali. Těšili se, že si je nyní budou moci přidat do polévky. Ovsím, musí s nimi velmi šetřit, protože se solí, která tehdy byla na Volyni velmi vzácná, jako zlato. Obchodnice Karpová, která si je poněkud předcházela, neboť viděla, že jsou dobří řemeslníci, jim přeci jen trochu soli opatřila. Zato však jí museli slíbit, že všechny vyrobené bečky, vědra, dřeváky a podobné věci budou jí prodávati.

Pobídl je ještě, aby jiné věci vyráběli, a tak naši průkopníci začali zhotovovat dřevěné lžičky, měchačky, necky na prádlo a podobně.

Jiné výrobky zde nebyly, protože Ukrajinci si také všechno většinou dělali sami, ovšem primitivně. Když stavěli si domky, říkal o nich Pitr, že je dělají jen sekerou. Opletli kus dřeva laskavým protutím a se všech stran to omazali blátem. Udělali k tomu jedny vrata, a stáj na koně nebo ovce byla tím hotova.

Než ještě nastala zima, nabídl jim správce Skaršček, aby si vypůjčili koně a svezli si vše, co potřebují na zimu, domů, hlavně trochu mouky ze mlýna. Upozornil je přitom na to, že neznají zdejší zimu, že přijdou tuhé mrazy a velké vánice. Byli tedy vděční za tuto laskavost a ihned jí využili a vše potřebné si domů přivezli.

Ženy pak rozhodly, že ještě než nastane zima, půjdou všichni příští neděli do pravoslavné cerkve (kostela) na Bojarcu. A tak opravdu příští neděli se všichni, pokud ještě měli do čeho, svátečně ustrojili a šli čskou stezkou k Bojarcu.

Na mši přišli právě, když se začínalo. Velmi je udivilo, když vstoupili a viděli, že ženy stojí na levé straně a muži na pravé a všechny děti vpředu. Věřící stáli a kostel byl jimi zaplněn.

Naši návštěvníci, kteří chtěli být bližší oltáři, byli nuceni se davem prodírat kupředu. Tu si teprve všimli, že ženy ukrajinské mají stejné, bílé kožichy, a aby byl kožich opravdu bílý, měly jej natřený křídou. Naše ženy, které měly na sobě většinou černé nebo tmavě kabáty, ovšem, když se o ně otřely, měly kabáty celé bílé. Byly z toho celé mrzu-

te, takže když bylo po mši, ani se nestavěly na Bojarcu a šly rovnou domů, aby si kabáty ihned vyčistily.

Sotva přišly domů, svlékly se a hned dávaly vše do pořádku, když tu najednou slyší hrčeti kočár. Všichni vyběhli ven a viděli, že k nim přijíždí povoz a v něm jejich oblíbená paní Náhodská. Na voze seděl u ní jeden muž, který byl opásan bodlem.

Jakmile kočár zastavil, hnali se někteří jako o závod k povozu. Čermák s Volencem se hluboce paní Náhodské uklonili a pomáhali jí z povozu. Paní Náhodská jim poděkovala a sestoupila z kočáru.

Byla oblečena zase v černém oděvu. Pod pláštěm do deště měla připevněnou pistoli a dýku. Na hlavě měla čepici, tak zvanou papachu. Když se trochu upravila, rozhlédla se a její oči hledaly ženy a děti. Ty však, jakmile zjistily, že je to paní Náhodská, skočily zpět do země a nastal šum a šon, neboť ženy chtěly se ukázatí upravené a proto honem se převlékaly, česaly děti a byly z toho celé zmatené, takže jedna žena v tomto zmatku oblékala šaty své dcery a objevila to teprve, když se do nich nemohla dostat.

Paní Náhodská provázená Čermákem a Volencem vcházela do brány jejich pevnosti, vše si prohlížela. Nikdy předtím sice v tomto lese nebyla, ale dovedla si představit, jak to zde vypadalo dříve a co všechno za ten krátký čas zde Češi vybudovali.

Na dvoře již jí vyšli vstříc ostatní muži a ženy s dětmi. Se všemi se přivítala, děti zlíbala. Protože se děti na ni umamatovaly, tulily se k ní a ona je hladila a přitom k nim promlouvala.

Pak si paní Náhodská nechala vše ukázatí a vysvětlit, s kým byla s prohlídkou hotova, starostlivě poznamenala:

— Jen jedna věc se mi nelíbí, a to, že jste si měli udělat o něco vyšší plot. Tento vám může vánice zavátí a věci by vám pak mohly kolem vašich příbytků drolati neplechly. Musíte je zvýšit ještě alespoň o metr. Když už jste se rozhodli zde přezimovat, nezapomeňte, že musíte být stále na stráži. Je to stejně od vás odvážný kousek, dokonce i děti zde máte.

Myslím, že by bylo stejně lépe, kdyby přes zimu ženy s dětmi zůstaly na velkostatku. Nechci vám rozkazovat, ale myslím, že v tom mám přeci jen více zkušenosti, než vy. Ovšem, vy jste kulturnější národ, vyspělejší, než zdejší lidé a snad proto i odvážnější.

Když pak paní Náhodská vešla do země, tu teprve zalomila rukama, když uviděla v zeměnce jen jedno malé okénko. Opět projevila starost, jak chtějí zde přezimovat při tak malém světle, a to ještě sedm až osm rodin pohromadě. Proč trýsí si nepořídí více skla do oken.

Volence, jenž stál nejbližše, osmělil se namítnouti:

— Milostivá paní, asi vám není známo, že zde není sklo vůbec k dostání. Toto, co zde máme, jsme dostali jen s velkou obtíží.

Paní Náhodská jej nenechala domluvití a zvolala:

— Proč jste se u mne v Dubně někdy

nezastavili a mi to neřekli? Jistě bych vám je byla opatřila. A jak jste připravili na zimu? Myslím totiž se světlem a zápalkami?

Volence přistoupil ke krabu, vzal do ruky jednu louč, ukázal ji paní Náhodské a pravil:

— Zde je naše světlo i zápalky, doufám, že nám vystačí na celou zimu.

— Jsem velmi zvedava, jak zde letošní zimu přečkáte. Dá-li mi to Bůh, tak příští rok, až budou jahody, přijedu se opět na vás podívatí.

— Ovšem, milostivá paní — pobízel Pitr — jen přijďte kdykoliv, vždycky budete u nás vítána a všichni vás rádi uvidíme.

Ženy zatím připravily pro paní Náhodskou malé občerstvení. Usmažily vajíčka a uvařily čaj z bylinek. Paní Náhodská neodmítla jejich pohostění a usedla ke stolu na lavici, kterou zhotovil Pitr, a ujedla s nabízeného alespoň pár lžiček. Samozřejmě, že čaj jistě nechutnal tak, jako ze samovaru, protože tento byl čitití dýmem.

Vyšla pak ze zeměnce, v které jí jistě nebylo nijak příjemně, zašla ke kočáru, odkud přinesla nějaký balíček a vyňala z něho cukrovinky, které rozdala dětem. Nejvíce ovšem pamatovala na malého Františka, tomu dala o něco více než ostatním a ještě mu k tomu přidala polibek.

Se všemi se loučila, děti objala a šeptala jim:

— Ach, vy malíčky, co vás tu asi všechno přes zimu čeká.

Když pak držela v náručí malého Františka, nezdržela se slz a řkala k němu:

— Ty můj malutký, hned bych si tě nechal.

Otočila se pak k matce dítěte a žádala ji, zda by jí toho Františka mohla dátí.

Paní Nováková sice paní Náhodskou velmi lítovala, cítila s ní, ale rozhodně odmítla Františka dátí.

— Milostivá paní, vím, že by se u vás měl chlapec dobře, ale nedám jej ani za nic. Jsem přeci jeho matka a kdybych měla pro něho obětovati nevím co, nedám jej žádnému. Vždyť kdybych jej někomu dala, až by dorostl a měl rozum, musel by mě do smrti proklínat, že jsem se ho jako matka zřekla. Ani já bych na něho nemohla nikdy zapomenouti. Nežlobte se na mě, je mi vás sice velmi líto, ale nemohu to udělati, ani já bych bez něho nemohla nikdy být šťastna — prohlásila Nováková.

Paní Náhodská uznala, že to na matce nemůže žádatí. Zavolala si však Čermáka a Volence strarou a něco jim šeptala. Pak rychle nasedla do kočáru a poručila, aby již jeli. Když se povoz rozjel, mávali všichni za odjíždějící a i ona na ně mávala kapelníčkem, dokud vůz nezajel do zátočiny.

Ostatní pak byli zvědaví, co paní Náhodská svěřovala Volenci a Čermákovi a proto se jich ptali. Ti však jaksi nebdale prohodili:

— Ale nic zvláštního. Jenom nás napomínala, abychom byli opatrní a my jsme jí to slíbili.

Zatím však neřekli čistou pravdu, až když byli muži mezi sebou samotní, svěřili se ostatním a hned na druhý den se počali raditi.

Jako vždy tak i tentokrát dal Pitr návrh, aby se ten hřbitov tedy zřídil. Místo posledního odpočinku sám již navrhl. Uznali konečně všichni, že jsou lidé smrtelní.

(Pokračování příště.)

Stále vzpomínáme památky našeho drahého bratra Václava Hnídko, narozeného 26. 2. 1918 v obci Máslenka na Volyni. Dne 3. 5. 1941 byl odveden do Rudé armády. Sloužil jako radista ve Vorosilovsku na Kavkaze. Po vypuknutí války byl naposledy viděn za boji v prostoru Jelňa—Vjazma, od toho času je neznámý. — Tvoje památka v našich srdcích neuhasne! — Vzpomínají: bratři Vladimír, Josef a Jaromír.

S nezměněnou bolestí v srdcích a se slzami v očích vzpomínáme onoho osudného dne, 1. 3. 1948, kdy navždy do tlouklo srdce naší jediné milované dcery Marie Krouskové, nar. 23. června 1929 ve Zdobubicích u Zdobunova na Volyni. Zemřela po krátké a těžké nemoci v Bílenci. Nechtějí ti země lehká. Nedopřál ti Bůh, aby ses radovala s námi na tomto světě i zkosil tvůj mladý život jako poupě před rozkvetem. V našich srdcích zůstaneš stále živou. Spi sladce! — Truchlíci rodiče.

Úmrtí

Oznamujeme s bolestí v srdcích, že ve čtvrtek dne 9. června 1949 zemřela po vleklé, těžké nemoci naše drahá matka a manželka

Julie Zidlická
roz. Novotná

z Kupičova na Volyni. Zesnula tiše, jako i celý život tiše plynul, ve svém novém bydlišti ve vlasti, Vitčicích na Podbořansku. Pohřeb naší drahé zesnulé se konal v sobotu 11. t. m. za účasti přátel a známých na městském hřbitově v Zatci, kde zesnulá byla k věčnému spánku uložena.

Děkujeme při té příležitosti všem, kteří zesnulou doprovodili na její poslední cestě a přijmete všichni upřímně „zaplať Bůh“.

Josef, manžel, Marie a Anna, dcery.

Úmrtí

Rekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. (Ev. sv. Jana, 11, 25.)

Oznamujeme všem přátelům a známým, že nás dne 4. V. 49 opustila naše drahá maminka a babička

Josefa Blažková,

poslední asistentka z Mirohoště na Volyni.

Její smutní a osamělý, ale utěšujeme se naději na shledání, kde nebude již nemocí slz a rozloučení. Tam se zase shledáme a budeme vždy na věky vzdávat chválu Tomu, který nám dal tu naději a věru ve věčný život a spasení naše vydobyl skrze smrt svou na kříži golgotském. — Pozůstali: děti a vnuk.

Přání zesnulé bylo, abychom jí nedávali žádné věnce a onen obnos věnovali na podporu vdov a sirotků. Zaslámě tedy na zmíněný účel 1000 Kčs.

Všichni, kdo jste znali hodnou, upřímnou a obětavou pí Věru-Bertu Jeřábkovou z Rovna na Volyni, věnujte jí s námi tichou vzpomínku! Byla z těch dobrých a šlechetných vlastenek, na které se nikdy nezapomíná. — Truchlíci sestry: Marie Dostálová a Ant. Levická-Nováková.

S hlubokou bolestí v srdci a se slzami v očích vzpomínáme, že dne 24. 4. 1945 nám navždy odešel náš milovaný syn Vladimír Krovský, narozený 13. 5. 1921 ve Zdobunově na Volyni. Padl v boji za vlast ve Vysokých Fátách na Slovensku ve Vrútkách. S truchlícím srdcem vzpomíná matka, sestra a Tollačka. Osud nám ho navždy vzal. Vzpomeňte s námi, kdož jste ho znali.